

PAS-yhteistyöryhmä

12.12.2023

Kokouksen avaus

- Todetaan läsnäolijat
- Esityslistan hyväksyminen
- Edellisen kokouksen muistio

Määrittelyiden päivittäminen

PAS-määrittelyiden päivittäminen

Metatiedot/paketointi

- Uusia kuvailevan metatietomuodon versioita lisätty
  - LIDO versio 1.1
  - MODS versio 3.8
- Laajennettu PREMIS-tyyppejä digiprovmD-osioon (tapahtumahistoria)
  - Liitteessä A <digiprovmD>-elementin yhteydessä tiukasti tulkiten aiemmin sallittiin vain PREMIS event ja agent. Myös PREMIS object on nk. "representation"-luokan mukaisena mahdollinen, kun tapahtumahistorian yhteydessä kuvataan objektia, joka ei ole tietopakettissa tiedostona tai striiminä mukana.

PAS-määrittelyiden päivittäminen

Tiedostomuodot

- Uusia tiedostomuotoja

- HEVC/H.265: Hyväksytään säilytyskelpoiseksi
  - Sopivat videosäiliöt: MPEG-4, MPEG-2 TS, Matroska, Quicktime
- WebP: Odotetaan IETF-määrittelyä
- WebM: Ei käsittääksemme tällä hetkellä ole tarvetta
- IFC 4.3: Odotetaan lopullista versiota, versio 4.0.2.1 on jo säilytyskelpoinen.

- Muutoksia

- DNG:n mukana ei enää tarvita TIFF- tai JPEG2000-tiedostoa
- PRONOM-koodit lisätty: DNG 1.5.0.0, JPEG/EXIF 2.3.x, WARC 1.1
- H.264 (AVC) MIME-tyyppi muutettu IANA:n mukaiseksi: video/mp4 → video/H264
- Lähdeluettelo siistitty

- Muuta

- Esimerkit ei-PAS-kelpoisten tiedostomuotojen paketointiin tulossa

Asiakastytyvääisyysskysely 2023 ja digitalpreservation.fi-sivuston tilastot

Asiakastyytyväisyyskysely

- Kysely toteutettiin Webropol -kyselynä 2.11. – 30.11.2023
- Vastauksia yhteensä 8 kpl (organisaatioita 7 kpl)
  - KP-PAS: 3, FD-PAS: 5
- Palaute edelleen varsin positiivista

Tyytyväisyys palveluun kokonaisuutena

5,2 / 6 (5,0/6)

Kuinka hyvin PAS-palvelu on onnistunut tukemaan organisaatiosi PAS-toimintaan liittyvien kyvykkyyksien kehittymistä?

4,6 / 6 (4,7/6)

Asiakaspalvelu

- Miten tyytyväinen olet organisaationne saamaan asiakaspalveluun ja neuvontaan kokonaisuutena?

5,2/6 (5,3/6)

Miten usein olet ollut yhteydessä asiakaspalveluun?

	2023	2022
Useammin kuin kerran kuukaudessa	12,5 %	50,0 %
Kerran kuukaudessa	12,5 %	0,0 %
Muutamia kertoja vuodessa	37,5 %	37,5 %
Kerran vuodessa	0,0 %	12,5 %
En ole ollut yhteydessä	25,0 %	0,0 %

Miten nopeasti olemme vastanneet?

	2023	2022
Nopeasti	0,0 %	50,0 %
Melko nopeasti	37,5 %	25,0 %
Vaihtelevasti	37,5 %	12,5 %
Hitaasti	0,0 %	0,0 %
Erittäin hitaasti	0,0 %	0,0 %
En ole saanut vastausta	12,5 %	12,5 %
EOS	12,5 %	0,0 %

Viestintä

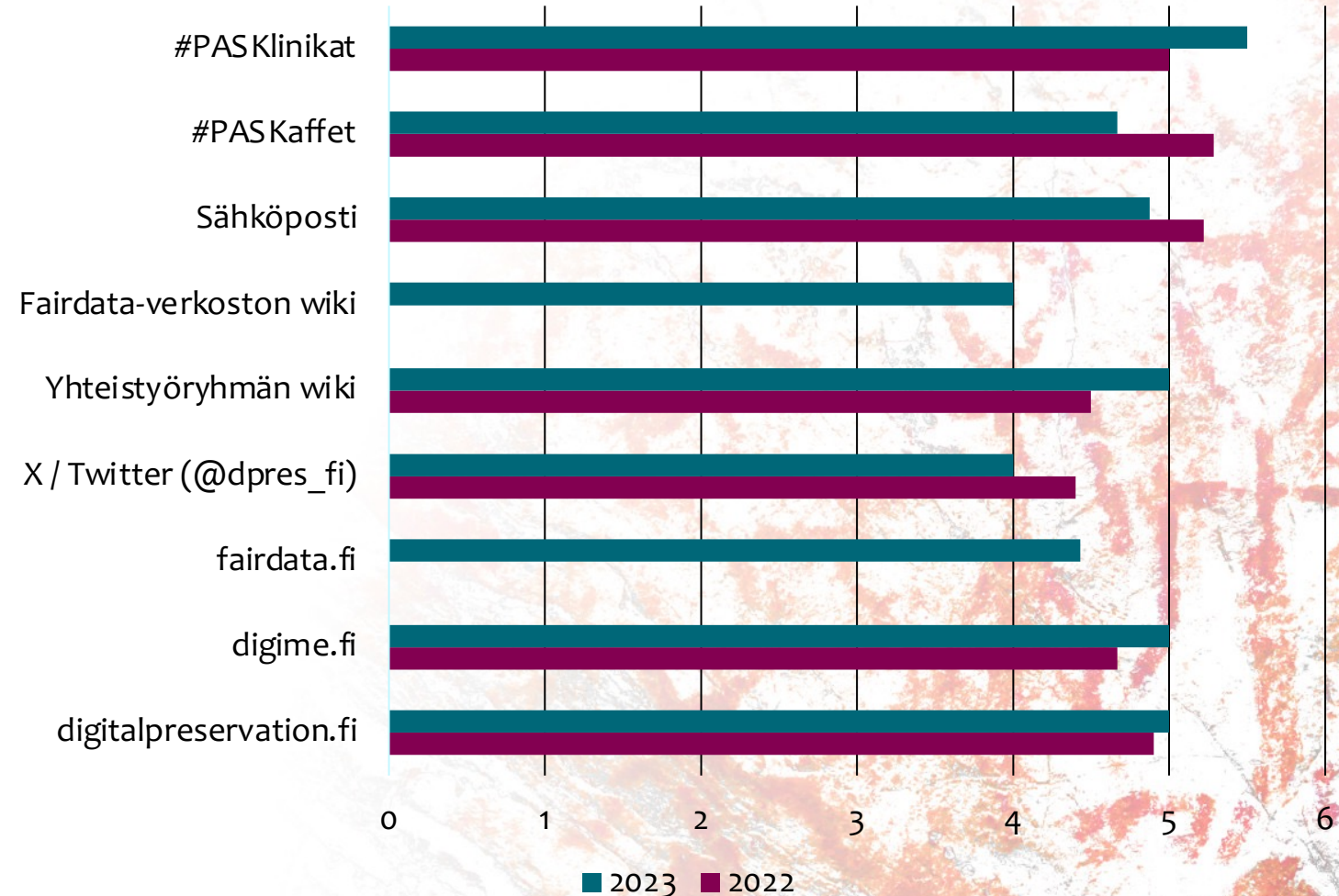
- Miten tyytyväinen olet PAS-palveluiden viestintään kokonaisuutena?

4,7/6 (5,0/6)

- Miten tyytyväinen olet PAS-palveluiden viestintään organisaatiosi PAS-tarpeiden näkökulmasta?

4,7/6 (4,8/6)

Tyytyväisyys viestintäkanaviin

PAS-yhteistyöryhmä

- Miten tyytyväinen olet sisällöllisesti PAS-yhteistyöryhmän kokouksiin?

5,7/6 (5,3/6)

- Miten tyytyväinen olet PAS-yhteistyöryhmän toimintaan kokonaisuutena?

5,3/6 (5,3/6)

- Kokousaikataulua (4kpl/vuosi) pidettiin edelleen sopivana

Digitalpreservation.fi

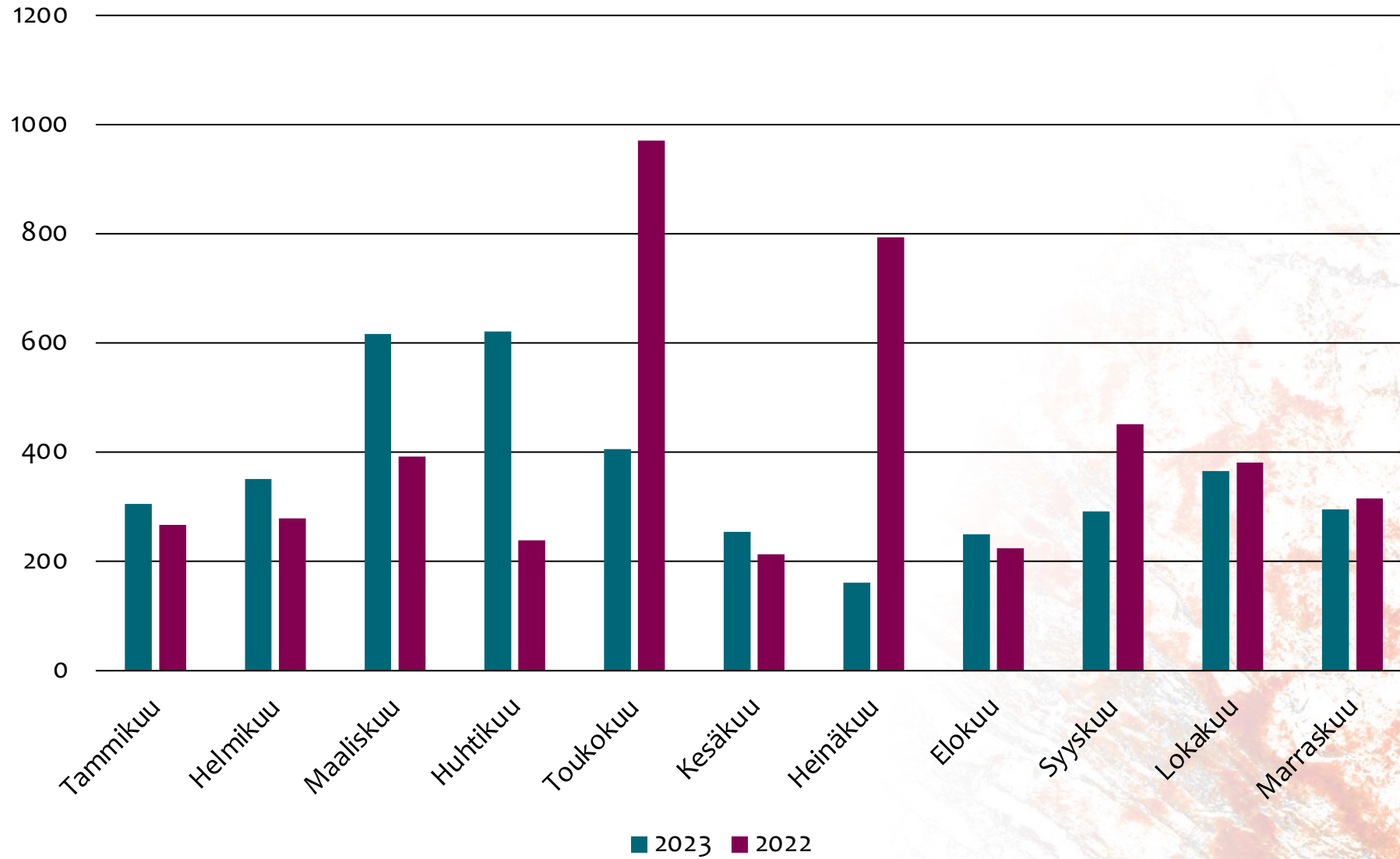
Yleiskatsaus 1.1. – 23.11.2023 (1.1. – 23.11.2022)

- Käyttäjät: 3 446 (3 882)
- Istunnot: 6 301 (6 476)
- Sivun katselut: 14 478 (16 693)
- Sivut/istunto: 2,2 ja 2,5 (2,73)
- Istunnon keskimääräinen kesto: 02:01 ja 02:14 (01:55)
- Välitön poistuminen: 57,68 % ja ___ (47,39 %)
- Tuotettu Google Analytics -kävijäseurantaohjelmistolla

Google Analytics on vaihtunut kesällä 2023 GA4-versioon. Tätä vanhemmat tiedot näkyvät vain vanhassa versiossa ja uudemmat vain uudessa. Siksi tämän dian joissakin luvuissa on kaksi lukemaa niin, että alkuvuoden lukema esitetään ensin.

Käyttäjiä kuukaudessa 1.1. – 23.11.2023

Suosituimmat sivut 1.1. – 23.11.2023

Sivu	Sivun katselut 2023	Sivun katselut 2022
/	3935	5841
/specifications	2089	1691
/specifications/fileformats	1815	999
/2023-pas-seminaari-2023	1473	-
/publications	674	471
/specifications/sanasto	658	-
/en/mets-validator	648	365
/mets-validator	587	444
/en	573	434
/specifications/metadata	563	372

Sijainti 1.1. – 23.11.2023

H1/2023 kaikki istunnot,
H2/2023 aktiiviset
yli 10 sek. istunnot.

Maa	Käyttäjät			Istunnot		
	2023	2022		H1/2023	H2/2023	2022
Finland	2335	1697	(1.)	3260	763	3689
United States	323	510	(2.)	219	15	554
Netherlands	149	86	(4.)	105	3	94
France	102	79	(6.)	87	9	92
China	82	208	(6.)	60	0	203
Austria	43	-	-	35	3	-
Sweden	42	-	-	39	10	-
Germany	41	82	(5.)	24	2	120
Croatia	36	-	-	25	3	-
United Kingdom	32	61	(7.)	66	5	78

Aineistojen poistaminen PAS-palvelusta

Aineistojen poistaminen PAS-palvelusta

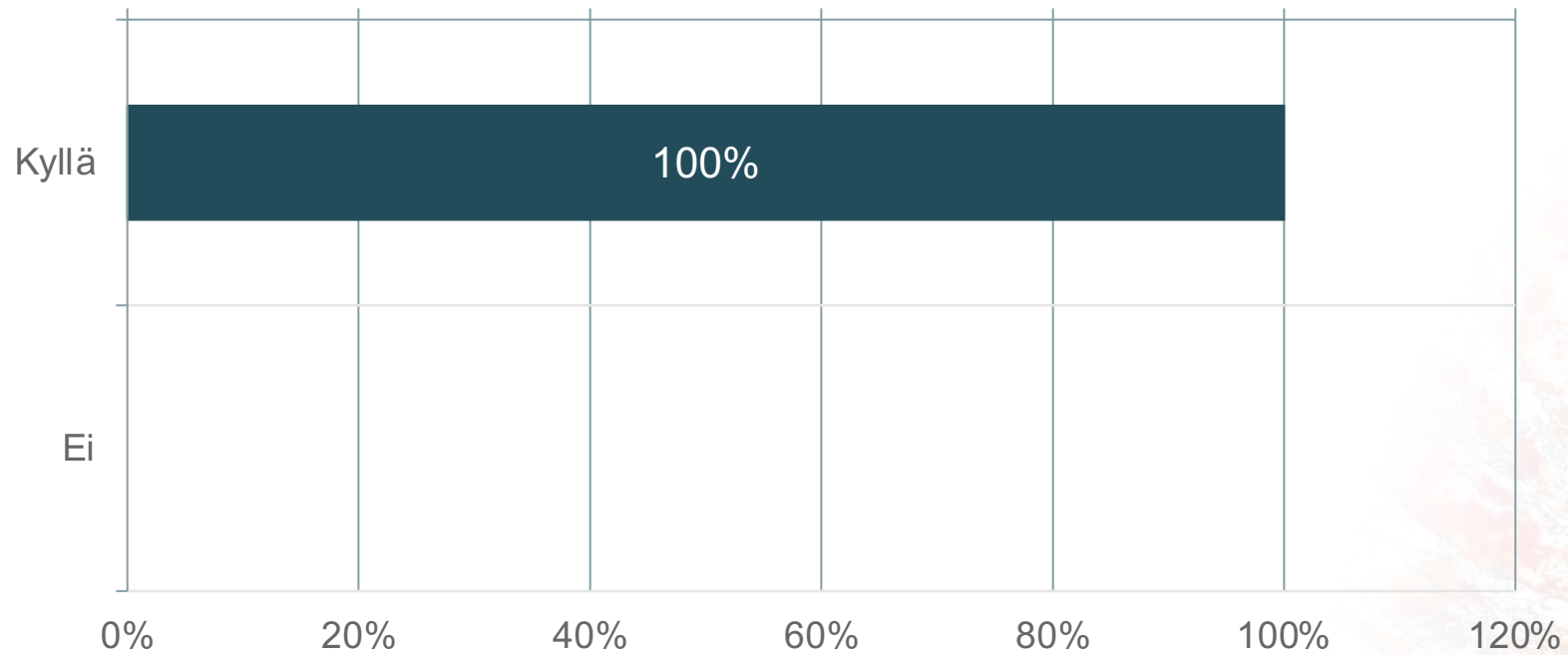
- Aineistojen poistaminen PAS-palvelusta –toiminnallisuudesta pidettiin kysely ja työpaja
  - Kysely marraskuussa, työpaja 30.11.2023
- Kyselyssä kartoitettiin hyödyntävien organisaatioiden tarpeita liittyen aineistojen poistoon
- Työpajassa käsiteltiin kyselyä ja keskusteltiin poisto-toiminnallisuudesta

Kyselyn tulokset

Onko organisaatiollanne tarpeita poistaa aineistoa PAS-palvelusta?

Vastaajien määrä: 4

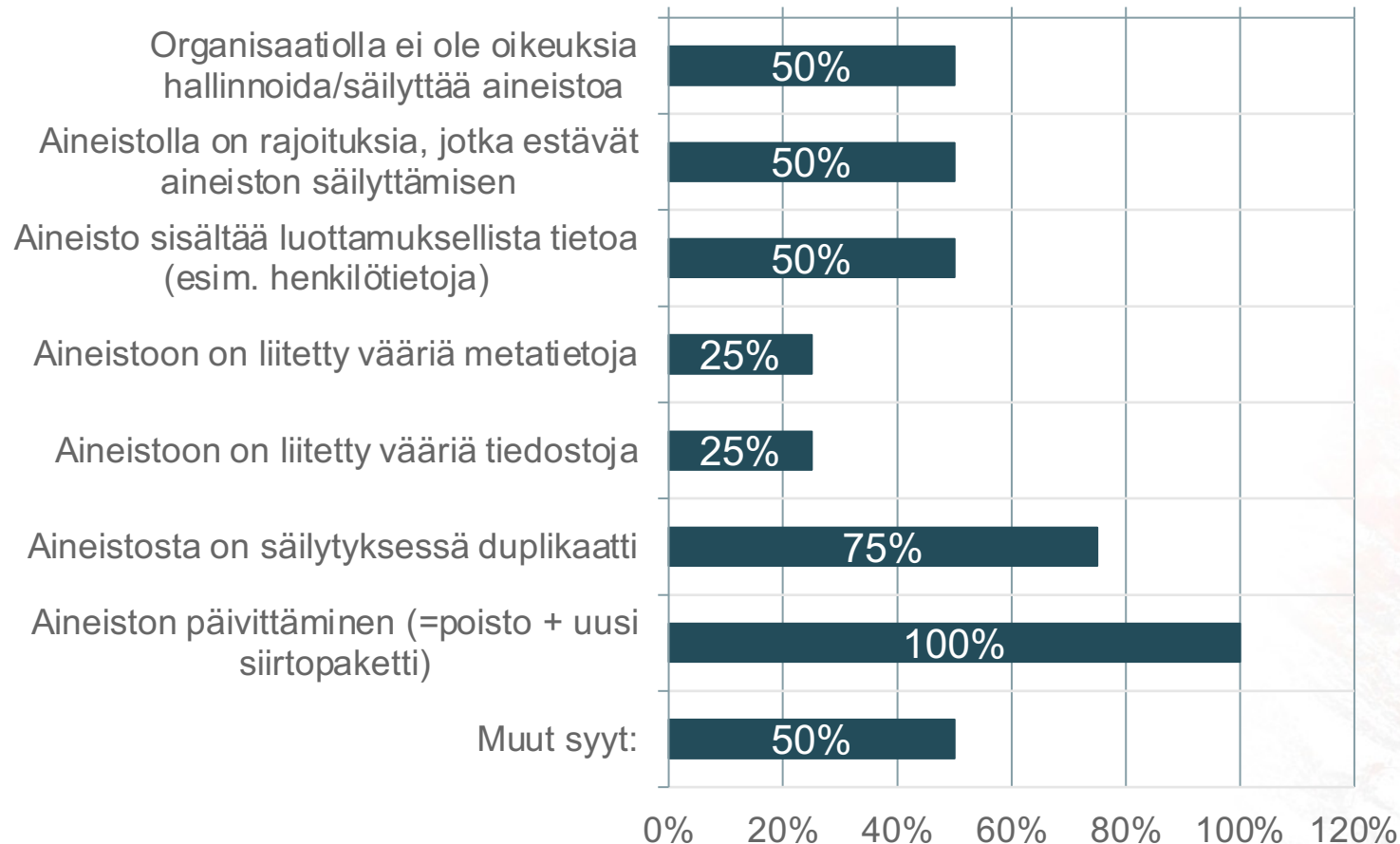

Avoin kysymys: Kuvailkaa organisaationne aineiston poiston käytötapaukset

- Migraatioiden yhteydessä
- Säilytyspaketin korvaaminen uudella metatietojen muuttuessa, päivittäminen
- Duplikaattien poisto
- Aineiston poisto ympäristön muuttuessa (hankintapolitiikka, lainsäädäntö, organisaatioiden välinen vastuunjako)
- Aineiston poisto oikeuksien, sopimusten tai tietosuojan takia
- Aineiston puutteet, jotka estävät ymmärryksen säilymisen

Mitä syitä organisaatiollanne on poistaa aineistoa PAS-palvelusta?

Vastaajien määrä: 4, valittujen vastausten lukumäärä: 17

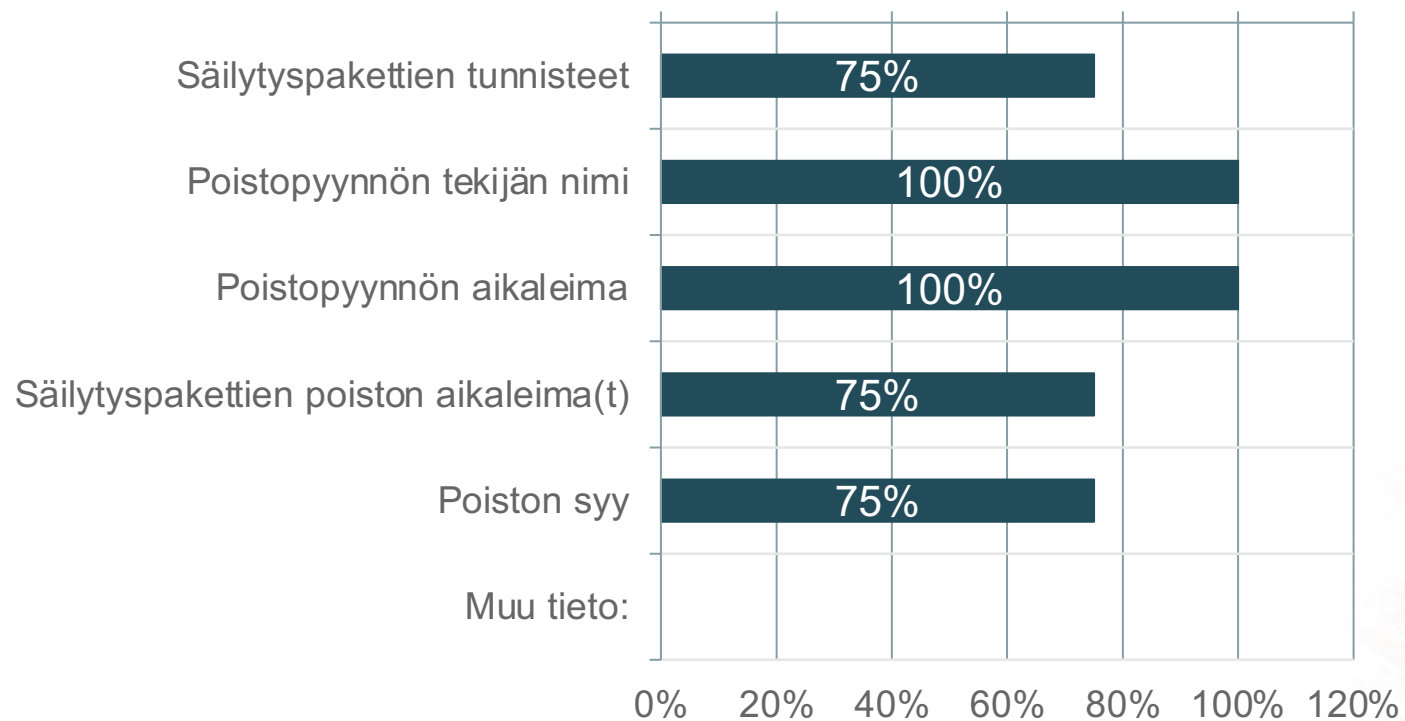

- Muut syyt:

- Kuvattu käyttötapauksissa
- Säilytyksessä on muutama aineisto, jota ei ole tarve säilyttää

Mitä tietoja poistetusta aineistosta pitää jäädä PAS-palveluun?

Vastaajien määrä: 4, valittujen vastausten lukumäärä: 17

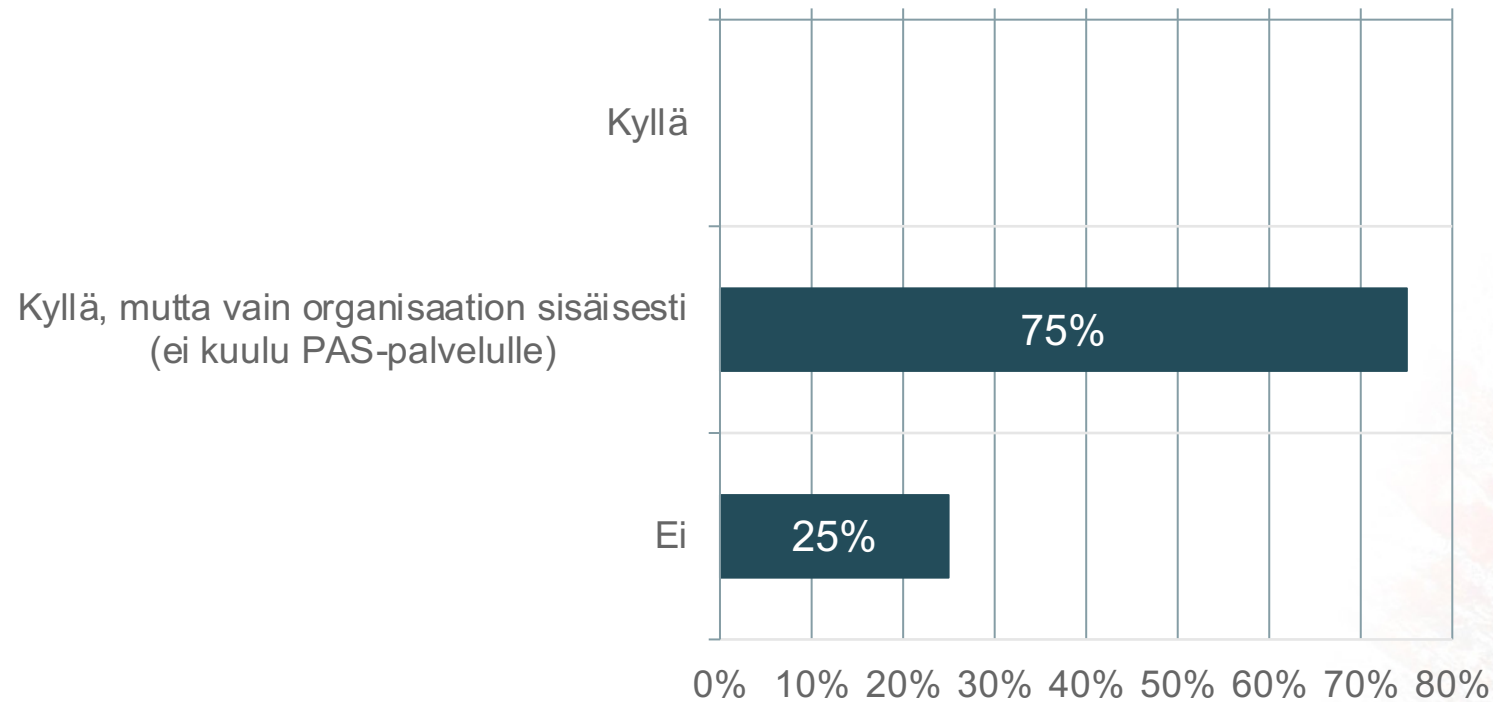
Avoin kysymys: Miten organisaatiossanne on määritelty, kuka saa poistaa aineistoa PAS-palvelusta?

- Ei vielä määritelty
- Johtaja tai esihenkilö päättää poistosta, hän voi valtuuttaa esim. PAS-yhteyshenkilöä tekemään varsinaisen poistopyynnön PAS-palvelulle

Onko poistoprosessissa tarvetta kahdennetulle aineiston poiston hyväksynnälle?

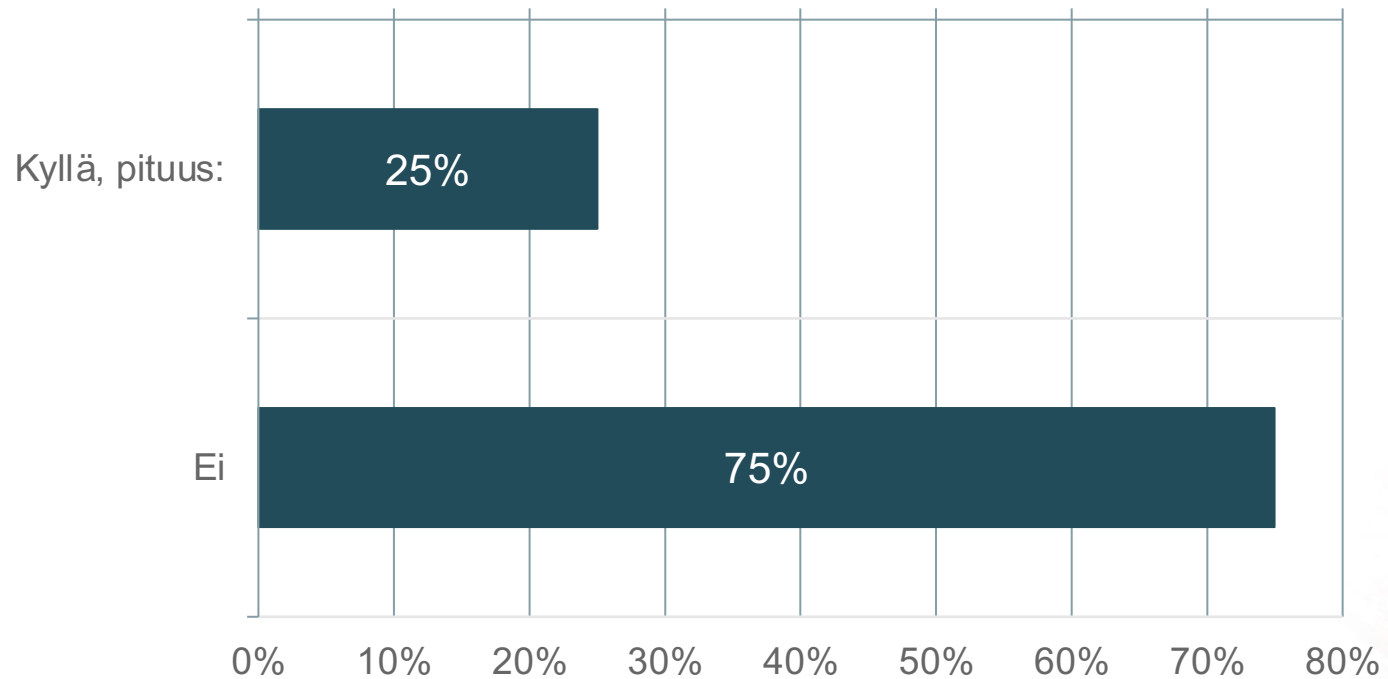
Vastaajien määrä: 4

Onko poistoprosessissa tarvetta karenssiajalle, ennen kuin aineisto varsinaisesti poistetaan?

Vastaajien määrä: 4

- Pituus:
  - 14 päivää

Avoimet kysymykset (muut)

- Kuinka PAS-palvelun tulee ilmoittaa säilytysvastuun päättymisestä organisaatiolle
  - Ei ehdotusta
- Eritysvaatimuksia tai muita kommentteja
  - Tieto, missä vaiheessa aineisto on poistunut kaikista tallennusmedioista (aineistokopioista)
  - Samanlaiset syyt ja prosessit poistolle kuin analogisella aineistolla

Työpajan keskustelua

Työpajan keskustelua

- Poistaminen koetaan tärkeänä ominaisuutena
- Poistamisen syitä voi karkeasti niputtaa kahteen kategoriaan:
  - Varsinainen poisto, jossa poistetaan aineiston kaikki versiot
  - Versiohallinta, jossa siivotaan aineistosta pois vanhempi versio tai duplikaatti
- Aineiston poiston ja PAS-sopimuksen välinen suhde on arvioitava
- Poistossa voidaan ensiksi estää aineiston jakelu PAS-palvelusta, tämän jälkeen aineiston tiedostot voidaan poistaa (kaikista säilytyskopioista ajan kuluessa)

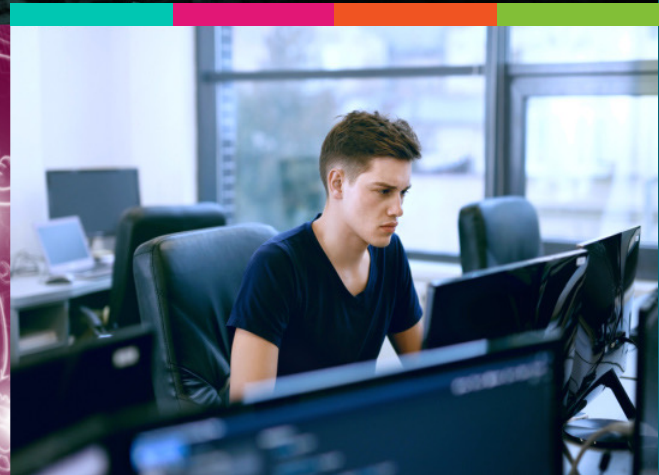
Työpajan keskustelua

- PAS-palveluun toivottiin jäävät joitain tietoja aineistosta ja poisto-operaatiosta
- Kyselyssä ei nähty suurta tarvetta karenssiajalle tai kahdennetulle hyväksynnälle
  - Työpajan keskustelussa toivottiin kuitenkin karenssia tiedostojen poistamisissa (jakelu voidaan estää heti)
  - Työpajassa keskusteltiin myös tarpeesta hyväksyttää poisto hyödyntävällä organisaatiolla, vaikkapa allekirjoitustoiminnallisuudella

Työpajan keskustelua

- Organisaatiotunnus vs. roolipohjainen henkilön tunnus
  - Esim. poiston hyväksyjää ei ole mahdollista toteuttaa nykymallilla
- Keskusteltiin mahdollisuudesta kevyempään poisto-prosessiin, jos kyse on vain vanhempien aineistoversioiden siivoamisesta
  - Poisto päivittämisen yhteydessä tulevassa HTTP-pohjautuvassa aineiston siirrossa?
  - Aineiston päivittäminen vaatii siirtopakettien tunnisteiden hallinnointia
- Manuaalinen vs. automatisoitu (rajapintojen kautta) prosessi
- Olisi mahdollista lähteä liikkeelle manuaalisesta prosessista
  - Toteutus vielä avoin

Vuoden 2024 teemat

Vuoden 2023 kertaus

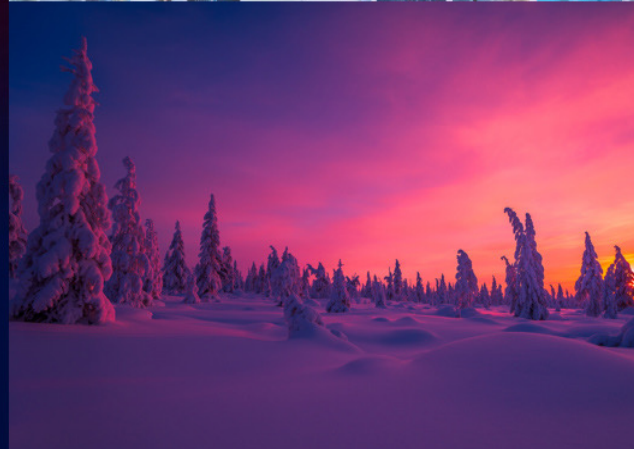
- Vuosikellon mukaiset asiat
- PAS-sanaston uudistaminen
- Loogisen säilyttämisen edellytykset
- PAS-palveluiden rajapintojen uudistaminen
- Aineiston poisto PAS-palvelusta, työpaja marraskuussa
- Tiedostojen validointipalvelu
- PAS-seminaari 2023 huhtikuussa
- OPF-vuosikokouksen järjestäminen Helsingissä toukokuussa
- Python 2 –tuen päättyminen
- RHEL 9 / AlmaLinux 9 sekä työkalujen asentaminen

Yhteistyöryhmän vuoden 2024 suunnittelu

- Vuosikellon mukaiset asiat
- Uudet työkalut ja työkalujen asentaminen
- Verkkosivuston uudistus
- Aineistojen poistaminen PAS-palvelusta
- Tarpeet koskien 3D- ja paikkatietoaineistoja // Työpaja
- PAS-palveluiden rajapinnat
- PAS-palveluiden kehityksen tiekartta
- Migraatiomenettelyn kehittäminen
- Validointivirheiden käsittely

PAS-palveluiden ohjelmistokerros

RHEL9 / AlmaLinux 9 -siirtymä

- Tuotanto RHEL9:iin vuoden 2024 aikana
  - Viimeisiä komponentteja testataan
- Virallinen AlmaLinux tuki Q1/2024
  - Kaikille julkaistuille työkaluille ajetaan jo AlmaLinux-testaaminen
  - Käyttö- ja asennusohjeista puuttuu vielä AlmaLinux-maininta
- Hyödyntäville organisaatioille uusi työkalujen asennustapa Q1/2024
  - Julkinen RPM-repositorio (RPM on Linuxin omaa paketinhallintaohjelma)
  - Asennus ja päivittäminen RPM-pakettien kautta on huomattavasti helpompaa
  - Riippuvuudet asentuvat automaattisesti mukana

PAS-palveluiden uudet ominaisuudet Q4/2023

- ARC/WARC-migraation kehitystyö
  - Migraatiotyövuohon tiettyjen ongelmatapauksien erityiskäsittely
  - Työn alla toinen koemigraatio sekä työvuoro migroitujen pakettien siirtämisestä PAS-palveluun
- Nauha- ja levytallennuksen migraatioiden edistyminen
- Tiedostomuotojen analysointityökaluun tulossa olevat muutokset:
  - Bugikorjaus videoiden käsittelyn muistiongelmaan
  - Isojen XML-tiedostojen käsittely
- RHEL9-migraatiotyön edistyminen
- Työkalujen RPM-jakelun toteutus
- Python2-koodin poistoa
- Bugikorjauksia ja muita kehitystöitä
- SAPA-kehitystyö omassa projektiryhmässään
- Fairdata PAS:
  - Hallintaliittymän ulkoasu-uudistus
  - Jakelupakettien nouto
  - Yhtenäinen kirjautumissivu Fairdata-palveluissa
  - Uuden paketointityökalun kehitys
  - Bugikorjauksia ja muita kehitystöitä

PAS-palveluiden säilytyksen tilanne ja käynnissä olevat käyttöönotot

Sopimukset – KP-PAS (1/2)

(12.12.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Celia	110	88,75	80,68 %	32 778
Kavi	2 400	1 644,16	68,51 %	4 199
Kansallisarkisto Kansallisarkiston vastaanottamat alkujaan digitaaliset valtionhallinnon asiakirjalliset aineistot	41	1,56	3,81 %	2 112
Kansallisarkisto VAPA-järjestelmään siirretyt tietoaaineistot	1	0,14	14,39 %	389
Kansallisarkisto Kansallisarkiston massadigitointi-hankkeen aineistot	114	97,97	85,94 %	83 877
Kansallisarkisto Kansallisarkiston digitaaliarkistosta siirrettävät aineistot ja takautuvan digitoinnin aineistot	805	310,96	38,63 %	594 234
Kansallisarkisto Kansallisarkiston yksinomaan digitaalisessa muodossa olevat yksityisarkistoaineistot	27	0	0,00 %	0

Sopimukset – KP-PAS (2/2)

(12.12.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Kansallisgalleria Kiasman mediataiteen teosten pitkäaikaissäilytys	20	13,44	67,19 %	540
Kansalliskirjasto Kansalliskirjaston digitoimat kulttuuriperintöaineistot	1 083	224,92	20,77 %	668 906
Kansalliskirjasto Kulttuuriaineistolain nojalla kerätyt aineistot	355	224,75	63,31 %	2 057 757
KOTUS	60	9,83	16,38 %	407
Museovirasto	1	0,53	53,18 %	40 186
Musiikkiarkisto	70	7,60	10,86 %	123
Svenska litteratursällskapet i Finland	50	1,14	2,29 %	166
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto	1	0,08	7,95 %	11 211
Yhteensä	5 138	2 625,84	51,11 %	3 496 885

Säilytyspäätökset – FD-PAS (1/2)

(12.12.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Geologian Tutkimuskeskus GTK:n tomografialaitteen tuottamat tietoaineistot	12	7,14	59,46 %	147
Helsingin yliopisto FIRE (The Finnish Reflection Experiment)	1	0,00	0,00 %	0
Helsingin yliopisto Helsingin yliopiston SMEAR-aineistojen valikoima meteorologisia - ja ilmanlaatumittauksia	2	0,01	0,57 %	13
Helsingin yliopisto M. cinxia and C. melitaeorum in the Åland metapopulation system	2	0,00	0,00 %	1
Helsingin yliopisto Luomuksen aineistot	150	0,00	0,00 %	0
Itä-Suomen yliopisto SENSOTRA	1	0,00	0,00 %	0

Säilytyspäätökset – FD-PAS (2/2)

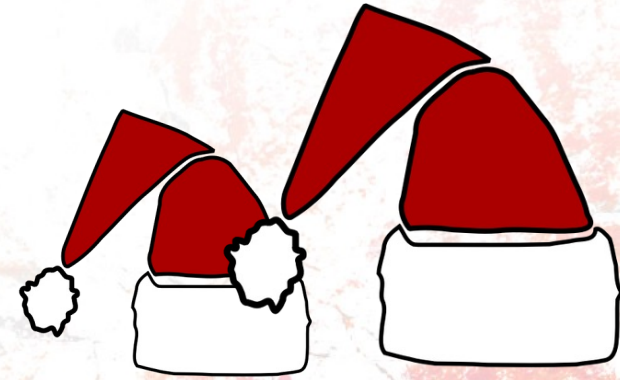
(12.12.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratorio 250-Nobeliumin hajoamisspektroskopia	1	0,00	0,00 %	0
Oulun yliopisto, Sodankylän geofysikaalinen observatorio <u>Havaintoaineistot</u>	30	0,00	0,00 %	0
Tampereen yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan Kansanperinteen arkiston A-K-kokoelma	2	1,08	53,87 %	5 361
Turun yliopisto Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen arkiston aineistot (HKT-arkisto)	20	0,25	1,27 %	1
Åbo Akademi Samlingar vid Åbo Akademis bibliotek	10	0,00	0,00 %	0
Yhteensä	231	8,48	3,67 %	5 523

Ilmoitusasiat

- Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2024!

Kokouksen päättäminen

- Muut asiat
- Seuraava kokous
  - Sovitaan Doodlella
- Kokouksen päättäminen

